

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyösszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— szeptember 17.

(A sérthetlenség.) Olvasom a sok hadó-párti, nemzetközi és nemzetiségi rongypapírosoknak a nemzeti-kormány és nemzeti ügy ellen intézett támadásait. Minél tovább olvasom, annál kevésbé csodálkozom, hogy nem torolják meg az ő silányságaikat. Hiszen velem is megessett, hogy egy szurtos cigányasszonyt lopáson értem és nyakleves-sel fenyegettem meg.

— Nem lesz abból semmi, — felelt a piszkos jószág, — mert olyan mocskos az arcom, hogy az ur nem piszkolja be vele a kezét! . . .

Osodáljuk inkább a közönséget, hogy ezt a sok ocsmány cigánykodást befogadja a gyomra! . . .

(Ady Endre — a darabont.) Félmederes francia költők erkölcselenségeivel szivta magát tele ezen ifju-dalspongya, aztán elnevezte utánczó bíróját szabad gondolkodásnak, igazságnak, vagy nem tudom minek, s ontja ezt a szív és izlésrontó eszme-moslékot a könnyen megvesztegethető magyar szivekbe. Pedig ami erkölcselenség, az erkölcselenség nem csupán cselekedetek alakjában, de rigmusokba foglaltak is. Most értesülünk róla, hogy annak az iránynak egyik legrikítóbb ekszponense, Ady Endre sajtóirodai alkalmazást vállalt a darabont-korszakban, a Vészi József oldalán. Pört indított végkielégítés címén, ahelyett, hogy titokban tartaná a gyászos epizódot. Lám, hogy beigazolódik Boileau mondása:

Változatok.

A szív, a vér rajongó korszakában
Találkozáim először én veled,
Mikor egy csókban is ezernyi vágy van
S égő tüzek az ajkak és szemek . . .

Zsibongjanak körül majd hervadottan
Dalok, remények, álmok, levelek:
Ha nem találsz többé fehér karodban,
S egy egy dalomra könnyed rápereg.

XXII.

Tudom: szegény leány vagy
És én mégis szeretlek,
Megtelve minden üdvét
A pénzzel telt zsebeknek . . .

De minek is nekem pénz
Szemétje, garmadája
Mikor ezernyi dal zeng
Égő szívembe zárva . . .

Csak érezd át az üdvét
Ez apró kis daloknak
S nagyobb a boldogságom
Mint minden gazdagoknak . . .

„A szív aljasságát megérezzük a versen. . .“

Az irodalmi erkölcselenséggel — imé — gyönyörűen megfér a hazafiatlanság erkölcselensége is.

(Trepow meghalt.) Trepow, a cár meghitt barátja, a vérszomjas generális — meghalt szívszélbűvésben. Az ember el sem hinné, hogy Oroszországon akad tábornok, aki természetes halállal mulik ki az árnyékvilágból!

(Jó termés.) Ez idén kitűnő termés mutatkozik. Van buza, lesz bor kellő mennyiségben! És kitűnő a termés új államtitkárokban is.

(A szégyen paragrafus.) Wekerle miniszterelnöknek sorsa már, hogy az ő kormányai szállítják haza Magyarországnak külföldön, száműzetésben elhunyt nagyjait. Dicső Kossuth után ő szállítja haza nagy Rákóczy hamvait. Előbb azonban kérjük van-e a törvényjavaslat, mely a tudósítóremetét honáruónak deklaráló szégyen-törvényt hatályon kívül helyezi? Vagy önmagától kell ennek megtörténnie, mint a „luterani combirantur“-nak? . . .

Homály a jövőben.

Budapest, szeptember 17.

A kiegyezés revíziójával, amelyet Beck báró adott problémának, válságba jutott Deák Ferenc alkotása. Ausztria indította el a hólapdát, amely — az

esés törvénye szerint — a 67-es hegy csucsaról csak lefelé gördülhet. Ki tudja, hogy nem duzzad-e 48-as lavinává? A kiegyezés revíziója nem is jelenthet mást, mint Deák alkotásának csődjét s ha kiegyezés lesz, az már nem 1867-től, hanem 1907-től fog dotálódni.

Nem látjuk viritósnak a helyzetet. Deáknak mesteri alkotását Königrätz előzte meg. Kedvező hatással volt megszületésére Bismarknak a magyarokkal szemben nyilvánított szimpatiaja, amelynek eredetét felderíti majd a történet, ha szabad lesz megírnia mindent néhai Andrássy Gyula gróf szerepléséről e szimpatia megszerzésében, amely oly dusan kamatozott a magyarok javára.

A helyzet ma nem oly kedvező, mint volt a múltban. Kedvezőbb Ausztriára, amely ma teljesen üzleti alapon szervezte erejét s minden alkalmat megragad a magyar nemzet ellentálló erejének meggyöngítésére.

Szövetségese e munkában az udvar. A császár Prágába vonul s bizonyos, hogy udvartartásának fénye, Beck báró szövetségessül szerzi azt a csekélyke rokonszenvet is, amit ott küzdelmünk számára megszereztünk. Azok a feltételek, amelyeket Beck báró Wekerle miniszterelnök elé tált, annak bizonyosságai, hogy Ausztria kicsinyli a 67-iki áldozatokat s mintha legyőzött tartományyal alkudoznék: követeléseai annyira vakmerők.

XXIII.

Nem kívánok tőled örök nagy hűséget,
Mert az üdvök, kéjek, bármi nagyok, szépek,
Mint a buborékok hamar elenyésznek . . .

Én csak egyet kérek, egyet adjon Isten:
Azt a sok dalt, amit eldaloltam itten,
Haláloedig őrizd szeplőtlenül, hiven!

De ha nem én, ha más vezet az oltárhoz
És az a mennyegző minden üdvöt rád hoz:
Valamennyi dalom tartsd oda a lánghoz!

XXIV.

El nem esattant szerelmi csókok
El nem dalolt szerelmi nóták
És el nem sirt szerelmi könnyek
A lelkemet fájón körülzsibongják . . .

Óh, mennyi üdv, óh, mennyi érzés
Sir az el nem dalolt dalokba . . .
De mig egy is lantomra jönne:
Belevisz már a bucsucsók özönbe
Vérzön — vonaglón — haldokolva . . .

(Ér Semjén.)

Szunyogh Barna.

KÉT LEVÉL.

— szeptember 17.

I.

(Levél a szerkesztőhöz.) Igentisztelt Szerkesztő Ur! Magam is család apa lévén, akinek két serdüő leánya van, igen megiszivlelendőnek tartom „Társadalmi kinövésék“ című cikküknek intencióit. Magam is visszaemlékezem házasságom első évtizedére, amelynek adósságait még ma is nyögöm, amíg nóm praktikus gazdaszszonyá nőite ki magát. Ma már hála az égnek nagyon jó gazdaszszony, de a tandíjat nekem kellett megfizetnem. Mivel nem akarom, hogy leányaim hasonló módon tönkretegyenek két derék férfit, a szerkesztőséghez fordulok, mily uton és módon lehetne a praktikus nevelést elsajátítani. Mi itt a tennivaló?

Egy családapa.

II.

(Válasz a levélre) Amint a mai, mesterséges nevelés sem egy pillanat alatt fejlődött ki, de a légkör hozta magával a veszedelmes bakteriumokat, szintugy a jótékony áramlat sem jöhet egy pillanat alatt. Előbbi kérdésre csupán egy módon lehet válaszolni bármely pillanatban. Nincs az a család, amelynek falusi rokonai ne volnának, akik szivesen ne vennék, ha leányaikat egy esztendőre hozzájuk ne küldjék. Ez év alatt a leány fel-

A helyzet egyik beavatottja tájékoztatott minket, hogy a Wekerle kormány teljes tudatában van helyzete súlyos veszedelmének. El van rá készülve, hogy a kiegyezés első áldozatai ők lesznek; sejtik hogy az ország válságból válságba zökken s aligha kerül sor a bejelentett nagy reformokra, amelyek legtöbbje tárgyalásra éretten pihen a miniszterek asztalán.

Politikai hírek.

A mezőturi választás. A Tóth János államtitkárrá történt kinevezése folytán megüresedett mezőturi választókerületben ma volt a képviselőválasztás. Tóth Jánost háromszáztizenegy szóval Nyilas János szocialista jelöltre esett nyolc szavazattal szemben újból megválasztották.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, szept. 17.

A kormány tagjai — mint hivatalosan jelentik — ma megint minisztertanácsra ültek össze.

(Az új költségvetés.)

Kissé szokatlan az oly gyakori minisztertanács, de — mint értesülünk — erre azért van szükség, hogy még a jövő hétig letárgyalják az 1907-ik évre szóló költségvetési törvényjavaslatot, amelyet Wekerle Sándor dr. miniszterelnök október hó 15-én a Ház asztalára óhajt tenni. A minisztertanácsban természetesen igen lassan megy a javaslat megvitatása, ami érthető is, ha elgondoljuk, hogy tulajdonképpen ez az első olyan törvényjavaslat, amely teljesen fedezi a kormány politikáját és programját.

(Andrássy beszámolója.)

Az egész politikai világ nagy érdeklődéssel tekint Andrássy Gyula gróf keddi kassai beszámolója elé. A belügyminiszter

tétlenül megtanul annyit, amennyit egy kezdő gazdasszonynak tudnia kell, a többi aztán jön magától.

Más kérdés az, hogy ezt az egyéni praktikus nevelést hogyan lehetne rendszerré változtatni. A fővárosban állítottak fel főziskolát, Szép és dicséretes, csak hogy ugyan azt a célt érik el vele, mint a nőipariszkolák. Itt himezni tanul, ott meg tortát készíteni s nem levest főzni, vagy ruhát varrni. Nézetem szerint apró falukban kellene főző-internátusokat felállítani, úgy, hogy egy helyre nyolc-tíz leányt vennének fel, a kiket egy képzett gazdasszony vezetne be a háztartás labirintusába s annyi helyett anyjuk volna egy vagy két évig. Eltekintve attól, hogy a falusi levegő egészségükre és végtelenül hasznos volna, más foglalkozás hiányában feltétlenül jó gazdasszony válnék belőlük s idejüket még a bálázástól sem rabolná el ha 14 és 16 év közötti idejüket töltenék az internátusban.

Es ehhez nem szükséges a nőnevelés gyökeres átváltoztatása sem. Néhány lelkes Veress Pálné megvalósíthatná az egész intézményt, amely különösen a nagyobb városok szerencsétlen házasságait, teméntelen válópóráit és házasságtöréseit szüntethetné meg s nevelne házas, magyar asszonyokat. Elmélkezzünk vissza a múlt század első felére: mi volt akkor a magyar és mi ma?

Tápai Zoltán.

ugyanis az általános nyilatkozatok mellett az általános választói jogról készülő törvényjavaslat dolgában is nyilatkozik.

(A szaktudósítók utja.)

Ma délelőtti miniszteri tanácskozáson véglegesen megállapították a bécsi konferenciára kiküldött szaktudósítónak adandó utasításokat. Popovics államtitkár ma délután Bécsbe utazik, hogy Koritowski osztrák pénzügyminiszterrel a közös költségvetés tárgyában tanácskozzék. A többi szakelődő holnap reggel utazik Bécsbe. A szakbizottság első ülése holnap délután lesz, amelynek folyamán a delegátusok körvonalozni fogják elvi álláspontjukat. A szakbizottság második ülése valószínűleg Budapesten lesz.

A debreceni Ipartestület mozgalma.

A betegsegélyző ügy reformja. Sztérényi államtitkár nyilatkozata.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 17.

Megemlékeztünk már több ízben arról az országos mozgalomról, melyet az új betegsegélyző és munkás biztosító törvényjavaslatl szemben az iparosság eminens érdekeinek megvédése céljából a debreceni Ipartestület megindított. És most örömmel regisztrálhatjuk, hogy ezen mozgalmat siker koronázta. Ugyanis a tegnapi nap folyamán a fővárosban megtartott nagy értekezleten dr. Tóth Kálmán a debreceni testület előjárósága által elfogadott indítványokat egy határozati javaslatba foglalva az értekezleten előterjesztette. Erre a határozati javaslatra Sztérényi államtitkár minden tekintetben kielégítő és megnyugtató választ adott. Kijelentette, hogy miután értesült a debreceni testület kívánságairól, azok helyességét belátva — nagyrészenek helyt adott az új törvényjavaslatban.

Azután még egy nagyfontosságú, az ipartörvény revíziójára vonatkozó kijelentést tett, melyet bizonyára megelégedéssel fogad az egész ország iparossága. Ugyanis kötelező ígért tett, arra nézve, hogy az új ipartörvény fél éven belül a parlament előtt lesz.

Egyébként a gyűlés lefolyásáról a következő értesüléseket kaptuk:

Tegnap reggel 9 órakor a budapesti Iparegyesület dísztermében kezdődött a nagy értekezlet, melyen a vidéki ipartestületek szép szép számmal képviseltették magukat. A miniszterium részéről ott voltak Sztérényi államtitkár, Diószegi miniszteri titkár és lovag Falk Zsigmond.

Közvetlen az értekezlet megnyitása után felállott szótásra dr. Tóth Kálmán és beterveztett egy határozati javaslatot, melynek főbb pontjai a következők.

A debreceni ipartestület kívánja a betegsegélyző pénztárak államosítását továbbá, hogy a munkás betegsegélyezésről és balesetbiztosításról szóló törvényjavaslatlal egyidejűleg az új ipartörvény is a törvényhozás elé betervezteték a törvényjavaslat tervezetben jelzett 3 százalékos minimális kulcs 2% ra szállíttassék le, mivel a munkaadókra ez óriási megterheléssel jár, a betegsegélyző pénztárak igazgatásának költsége az államot terhelje; az összes járulékok csupán segélyezésre fordítassanak, ezen pontok még a parlamenti tárgyalás előtt a törvényjavaslat hoz csatoltassanak és nyilvánosan letárgyalassanak, a segélyezésből az önhibájukból betegségbe eső pénztári tagok ne zárassanak ki, ne zárassék ki a nő a gyermekágyi segélyből, ne zárassanak továbbá ki a munkás családtagjai a betegsegélyzés jótétele nyéből; a trahomások elmebetegsgek gyógykezelését

törvényhozásilag az állam vegye át, a baleset biztosítás terhe fizetés és számszerűen csatoltassanak a javaslathoz.

A határozati javaslatot Tóth Kálmán indokolta meg nagy tudásra alapos készültségre valló beszéd kíséretében, melyet gyakran szakítottak meg a tetzés nyilvánítások és ki-ki törő éljenzések. Beszédében utalt arra, hogy a minisztérium törvényjavaslata jelen állapotában a kisiparosság fokozatos megterhelését jelentené, mert az a sokféle adónemmel sújtott kisiparos a betegápolási pótdadó mellett még a nagyfokú betegápolási illetéket is lenne kénytelen viselni, mely pedig a most fizetett illetékeknek éppen kétszerese.

A nagyhatású érvekben gazdag beszédre Sztérényi államtitkár választott tüzetesen. Kijelenti, hogy a felsorolt kívánalmak nagy része már a javaslatba foglaltattak. A pénztárak államosítása azonban ezidőszert nem viheto keresztül, mivel a sok oldalról igénybe vett állam megfelelő tőkével nem rendelkezik.

Valamint le nem vehető az iparosok vállairól az országos betegápolási pótdadó, mert ezt az adót minden állampolgár viseli és főleg nemesak az ipari alkalmazottak betegsegélyezésére fordítatik. Az ipartörvény revíziójának sürgetésére azt válaszolja, hogy teljes tudatában van annak, hogy ezen régen vajudó kérdés mielőbbi megoldása ugyyszólván életkérdése a magyar iparosságnak. Éppen azért minden erejével oda hatott, hogy az új ipartörvény záros határidőn belül elkészüljön. És most olyan helyzetben van, hogy kötelezőleg kijelentheti, hogy a javaslat legfeljebb 5-6 hónap múlva a parlament előtt lesz.

A javaslat eddig is azért késlelt, mert az összes európai törvények figyelembe vételével az ipartestületek hatáskörének kiterjesztésével olyan törvényjavaslatot kívántak megkonstruálni, mely felette álljon a külföldön jelenleg érvényben levő ipartörvényeknek. — Zugó éljenzés kíséretében az államtitkár nagy horderejű kijelentéseit Ezuán elhatározták, hogy Sztérényi kijelentéseit jegyzőkönyvbe foglalják és a jegyzőkönyvek másolatai megfognak küldetni az összes ipartestületeknek. Tóth Kálmán pedig tekintettel arra, hogy a kívánalmak nagy része már teljesítve lett a határozati javaslatot visszavonja, amihez a gyűlés hozzájárult.

Erre a gyűlés Sztérényi éltetésével véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

Adótárgyalások.

(Huszonhetedik nap.)

— szeptember 17.

Az adókievítő bizottság ma a következő polgárok adóját állapította meg:

Balogh Ferencné 120 korona, Polgári Bálint 150 korona, Molnár Mihály 216 korona, Vajda Imréné 390 korona, Szilágyi Bálint 450 korona, Fried Bernát késes 36 korona, Bánóczy Alajosné késményespró 122 korona 40 fillér, Bakos János kerékgyártó 25 korona, Földesi Garzon kerékgyártó 21 korona, Sinkovics Béla műszerész 40 korona, Janatka Alajos műkertész 61 korona, Kádár János késes 20 korona, Kun József késes 40 korona, Bánki Jánosné lacikonyhás 10 korona 72 fillér, özvegy Szigetközi Sándorné kolbász áruló 12 kor., özv. Boda Péterné libakopasztó 10 kor., Veiszbrunn Adolf libakopasztó 48 kor., özv. Herschkovics Jakabné libakopasztó 12 kor., Fried Józsefné libás 18 kor., Hausz Farkas libakopasztó 31 kor. 50 fillér, Schönberger Izriel libakopasztó 45 kor., Reichman Ignác libakopasztó 30 kor., Fazekas István kovács 36 kor., László József kovács 25 kor., Székely Imre kovács 36 korona, Varga Zsigmond kőfaragó 40 korona, Titonelli Miklós kőfaragó 40 kor., Antalfy Ferenc könyvkötő 45 kor., Szijgyártó János kőműves 22 korona 03 fillér, Halászi János, Szebenyi Andor építész 28 korona 80 fillér. Végli Sándor kőműves 40 kor., Somosy József építész 61 korona 20 fillér, Károlyi Sándor építész 90 kor., Ba-

rényi Mária köszörős 18 korona 40 fillér. Ehrenreich Sámuel kufuró 40 kor., Fűvessy Lajos kufuró 70 kor., Hennel Sámuel 85 kor., Müller György rézműves 25 kor., Rác József kufuró 40 kor., Rác és Ehrenreich lakatos 40 kor., Blaskovics Mihály lakatos 100 kor., Bartha Mihály lakatos 80 kor., Scheffel Gyula szerkesztő 25 kor., Székely Imre szerkesztő 48 kor., Sidoli Cezár lovarda-tulajdonos 56 kor., Weisz (Wilson) Zsigmond testgyakorló társulat 150 kor., Kiss Lőrincné 20 kor., Konrád János és neje 90 kor., Tóth Andrásné mosónő 15 kor., Závorszki Jánosné mosónő 20 kor., Pap Ida mosodatulajdonos 22 korona 75 fillér. Márkus Zsófia mosónő 25 korona 20 fillér. Rakovics Zsigmondné mosónő 24 kor., Tóttke András mosodás 25 kor., Weisz Mórioné 67 kor., Hrabéczy Antal ruhatisztító 150 kor., Hofmann és Krovitz cég 115 kor., Szabó Antal órás 25 kor., Sehner Abrahám órás 58 korona 50 fillér.

A hatodik cinkos önként jelentkezett.

Gáspár Aladár fogva van.

Sóvágó bandája.

(Saját tudósítónktól.)

— szept. 17.

A „Szabadság“ nap mint nap részletesen beszámol arról az óriási mérvű nyomozásról, mely Sóvágó még szabadlábban levő cinkosait van hivatva az igazságszolgáltatás sujtó keze alá juttatni. Ez a nyomozás nem közönséges határok között mozog, mint ahogy nem közönséges gonosztevők azok, akiknek elfogatására irányul. Itt a nyomozó hatóság egy bámulatosan fegyelmzett, a raffinéria minden eszközével ellátott nagystílusú rablóbandával áll szemközt, egy oly tizenhárompróbás bünszövetkezettel, mely már akárhányszor megállta a sarat a vizsgálat, a nyomozás hosszú sorozata előtt, mindannyiszor ügyesen kibujva a büntető paragrafusok között.

A mai nap eseménye is élénk világot vet e banda példátlan beléletébe, arra a körömfönt finom raffinérára, ahogy azok a cinkosok igyekeznek menekülni a banda nyaka közzé jelenleg mindinkább jobban szoruló hurokból.

Megirtuk, hogy a nyomozás legújabb fokozott erővel Gáspár Zsiga kézrekerítésére irányult. A nyomozó hatóság kóbor cigánynak vélvén Gáspár Zsigát természetesen óriási apparátussal indította meg a vizsgálatot még a szomszéd vármegyék sátoros cigányai között is. Azonban ez a nyomozás nem vezetett eredményre.

Nem pedig azért, mert ez a Gáspár nem Zsiga — hanem Aladár és nem cigány hanem „magánzó“. Mindazonáltal csak hamar hejyes nyomra terelődött a vizsgálat és csupán csak órák kérdése volt Gáspár Aladár letartóztatása. Körülbelül sejtette ezt a jeles férfi mert ma délelőlt önként jelentkezett a debreceni vizsgálóbírósnál.

Gáspár Aladár azonban aligha számított arra, hogy jelentkezése a vizsgálati börtönbe fogja őt vezetni. Ugyanis alighanem csupán tisztázni, illetve igazolni kívánta magát az alól a vád alól, mintha Sóvágó cinkosai közzé tartozna. Ez azonban ránézve balul ütött ki, mert Hoffmann József vizsgálóbíró, ki őt kihallgatta, nyomban felismervén a helyzetet, Gáspár Aladárt előzetes letartóztatásba helyezte.

Ez ellen a jeles alak ellen rengeteg bizonyíték és gyanúk halmozódott össze. Minden valószínűség szerint a banda vérfagyasztó rémtetteinek értelmi szerzője. És hogy részt vett a különböző rablásokban és rablógyilkosságokban, bizonyítja az is, hogy minden ingatlan vagyon, állás és foglalkozás nélkül is jómódban, sőt urasan él.

Ez a legújabb letartóztatás nagy fordulatot fog előidézni az egész banda bűntényében és már az eddigiekből ítélve napokban teljes világosság fog kiderülni egy a Méliusz-téri, mint a hozszupályi és a bűszentmihályi rablómerényletek titokzatos homályában. Sőt nem lehetetlen, hogy a letartóztatás kapcsán újabb büntettek is napvilágra fognak kerülni.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— szeptember 17.

Mindentelé drágaság van,
Éhségtől fakok az arczok...
Ezzel járnak — így tanítják
Azok a sűrű bérharcok.

Építő-sztrájk a lakások,
Arát veri fel magasra
És a sztrájkoló, amit nyer,
Elfizeti a lakásra.

— Washington ünnepe. Fényes ünnepet ült tegnap Budapest székesővárosa. A közönség ezreinek s az ünnepélyre haza látogatott magyarok jelenlétében leplezték le Washington szobrát, melyet az amerikai magyarok készítették Bezeredy Gyula által. Kimagasló pontjai voltak az ünnepélynek Rákosi Jenő gyönyörű beszéde, Zempléni Árpád lendületes ódája és Koházy Tihamér, az amerikai szobor bizottság elnökének lelkes szónoklata; szebbnél-szebb koszorukat helyeztek el az amerikai köztársaság első elnökének szobra körül, amely így végződött: „Bár területileg kicsinyek vagyunk is és hatalmunk kicsiny az Unio óriási hatalmához képest, de lelkiileg egyenjogusnak érezzük magunkat azzal a nemzettel és mint egyenjogusok küldjük a mi tiszteletünknek és rokonszenvünknek az adóját az amerikai nemzetnek. Örültem a viszontlátásnak, adja Isten, hogy ne legyen az utolsó. (Hosszantartó éljenzés és hurrah-kiáltások.) A szoborleplezés ünnepe előtt az amerikai magyarok számára istentisztelet volt a lipótvárosi Szent István dombon és a kálvin téri református templomban. Amott gróf Apponyi Albert is megjelent és Prohászka püspök tartotta a misét fényes segédlettel.

— Justh Gyula Hajduböszörményben. Hajduböszörményben serényen készülődnek a Boeckay-szobor leplezésére. A böszörményi szoborleplezés nagyszabású ünnepek keretében fog lefolyni. Itt ad találkozót egymásnak a magyar protestáns társaság elítje, amelynek irodalmi társulata is gyűlésezni fog. Justh Gyula pedig a magyar képviselőház küldöttségét vezeti a böszörményi szoborleplezésre. A szoborleplezési ünnepe Justh Gyula vezetésével tudomásunk szerint a következő képviselők vesznek részt: Pap Elek, Benedek János, Rákosi Viktor, Justh János, Abrahám Dezső, Halász Lajos, Bakonyi Samu, Szabó Kálmán, Marjay Péter. Valószínű azonban, hogy a parlamenti tagjai közül még fog akadni jelentkező. A magyar Protestáns

Irodalmi Társaság tagjai közül Böszörménybe érkeznek: Hegedűs Sándor főrendiházi tag, volt miniszter, Zelenka Pál püspök, Kozma Andor a jeles író, Fejes István sátoralajjú helyi lelkész, Szabolcska Mihály és még számosan. Debrecenből és a hajdu városokból rendkívül sokan vesznek részt az ünnepen, úgy, hogy valószínűleg ezen a napon külön vonatot indítanak Debrecenből Hajduböszörménybe.

— Kossuth Lajos Tivadar Wekerlénél. Budapestről távirják: Kossuth Lajos Tivadar ma Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter társaságban meglátogatta Wekerle Sándor miniszterrel ökök és mintegy fél óráig időzött nála.

— Hohenlohe herceg a hazafiságról. Késmárkról jelentik, hogy a napokban küldöttség járt Késmáráról a javorinai vadászkastélyban tartózkodó Hohenlohe Keresztény hercegnél. A küldöttség nevében Disznika Frigyes késmárki ev. lelkész tolmácsolta a herceg előtt a késmárki ev. egyház kérését, melyben a herceg támogatását kérte, egyrészt a késmárki ev. polgári leányiskola fenntartásához, másrészt a Thököly Imre hárvainak a késmárki új ev. templomban leendő elhelyezési költségeinek fedezésére. A herceg rendkívül melegén fogadta a küldöttséget s hosszabb beszédben kifejtette, mennyire fáj neki, hogy egy a Szepesség, mint Magyarország közvéleményének egy része annyira félragyarázza intencióit. Hazájának — ugymond, Németországnak há fia akar maradni, de viszont nemcsak érti, de a maga teljességében méltányolja is a magyar nemzeti törekvéseket, hiszen egy nemzet, amely nagyjait nem tiszteli, önmagát sem tiszteli. Örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy a magyar nemzet nagyjai emlékének áldozzon, hasonló melegséggel karolta fel a herceg a polgári leányiskola kérését is és mindkét célra egyenként 2000—2000 koronát bocsájított az ev. egyház rendelkezésére. Kilátába helyezte a herceg azt is, hogy Thököly hárvainak elhelyezése alkalmával személyesen is részt vesz a nemzeti hazafias ünnepen. — Egyébként Hohenlohe keserűsége arra vonatkozik, hogy Tátra nagyrésze az övé és a magyar turistaközönség panaszt emelt ellene, hogy minduntalan elzárja előlük birtokait.

— Hadház rendezett tanácsu város. A legutóbbi időkben Hadház közönsége többször nyilvánította amaz óhaját, hogy visszatérni óhajt a rendezett tanácsu szervezethez. A szép terv azonban csaknem egészen dugába dőlt. Most arról értesülünk, hogy Hadházon több tekintélyes, előkelő polgár tényleg foglalkozik az eszme keresztültvitelével és legközelebb már ez irányban lépéseket is tesznek.

— Visszaélés a „hazai gyártmány“ címmel. A kereskedelemügyi miniszter előtt panaszt emeltek amiatt, hogy „hazai gyártmány“ és „honi ipar“ jelzésű s nemzeti színű segélylyel ellátott külföldi gyártású selyemszöveteket hoztak forgalomba. Fölvívta a miniszter az iparhatóságokat, hogy a forgalomba hozók ellen, az ipartörvény 58. §-a alapján indítsák meg az eljárást.

— Ternyei Lajos balesete. Szintársulatunk buzgó tagja a következő sorok közlésére kért: „Az engem ért balesetről elterjedt hír nem felel meg a valóságnak, mert csupán megrándult a lábam és nem tört el, mint azt néhány lap tévesen hozta. 4—5 nap múlva már játszhatom is. Ternyei Lajos, a Debreceni Színház tagja.“

— Tiltott szerencsejáték. Kálmánchelyi Gábor ujfehértói kovács mester panaszt emelt a rendőrségen 3 ismeretlen ember ellen, hogy pénzét a Kölessey-kávéházban hazárdjátékon nagyon rövid idő alatt elnyerték. Erős a gyanuja hogy hamis kártyások fosztották ki. A rendőrség hivatalos eljárás megindítására törekedik.

— **Antos ügyvéd cáfolata.** Antos Jenő dr. ügyvéd Aradról keltezett sürgönyben annak a konstatálására kér föl bennünket, hogy vele Patroszényben semmi sérelem nem történt. Némely lap ugyanis azt hiesztelte, hogy a midőn a letartóztatott munkások védelmére odaérkezett, a főszolgabíró letartóztatva volna.

— **Dalestély.** A „Kossuth-dalkör” e hó 22 én Kőrét Gusztáv karnagy vezetésével és Benózi Sándor zenekarának közreműködésével a „Bika”-szálloda dísztermében Kossuth Lajos születésnapja évfordulójának ünneplésére tartandó zártkörű dalestélyt rendez. Belépő díj személyenként 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. Kezdeté este 8 és fél órákor. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Műsor: 1. Nyitány. Előadja Benózi Sándor zenekara. 2. Kossuth-dal, Gaálról. Előadja a dalkör. 3. Csata dal. Hubertől. Előadja a dalkör. 4. Emlékezés Kossuthról. Felolvasás. Tárja dr. Balogh Géza, a dalkör titkára. 5. Kuruc dalok. Káldytól. Előadja a dalkör. 6. Kossuth. Irta Zempléni Árpád. Szavalja Szabó István hittanhallgató. 7. Kossuth induló. Mértytől. Előadja a dalkör. Műsor után tánc.

— **Darányi és Tisza találkozója.** A nagyváradi gazdasági kiállítás alkalmával a löversenyen találkozott ma Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter gróf Tisza Istvánal. A délutáni futásra gróf Tisza István lovát is felvezették, amikor meglátta a miniszter Istvánt, odament hozzá, megrázták egymás kezét.

— Te fogod lovagolni? — kezdődött a beszélgetés Darányi kérdésével.

— Igen — válaszolta Tisza. Meg is adták a jelt és megkezdődött a futás, ám gróf Tisza a versenyből tele pályán kimaradt, mert lováról lecsuszott a nyereg és ő leesett. Sérülése nem történt, maga vezette be a lovat.

— Talán csak nem sérültél meg? — kérdezte Darányi, aki eléje sietett. Nem. Sőt az akadályversenyen is futni fogok.

Részt is vett abban gróf Tisza és másodíknak ért be.

— **Mérénylet a vonat ellen.** Salgótarjánból jelentik: A Ruttkárról tegnap délelőtt elindult gyorsvonatot, mielőtt a salgótarjáni állomásra befutott, kődarabokkal megdobálták, mely alkalommal három ablak tábla bezuzódott. A gyorsvonaton utazott Ferdinánd bolgár fejedelem is és kocsiszakkaszának közvetlen szomszédja ablakát érte a kő. A vizsgálatot megindították és azt hiszik, hogy a jelen esetben is gyermekcsinnyről van szó.

— **Rákóczy hamvainak hazaszállítása.** Folyó hó 16-án a pozsonyi nagyprépost dr. Komlóssy Ferenc vendégszerető háza igen érdekes tanácskozásnak volt színhelye. — Ugyanis dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Thaly Kálmán országos képviselő iránti gyöngéd figyelemből, a következő bizottsági tagokat, u. m. dr. Thaly Lajos közös pénzügyminiszteri osztályfőnököt, báró Forster Gyula, dr. Romy Béla miniszteri tanácsosokat és dr. Török Aurél egyetemi nyilvános rendes tanárt küldötte ki Pozsonyba, hogy a jelenleg itt tartózkodó Thaly Kálmánnak, mint a Rákóczy-korszak halhatatlan történetírójának emlékeire alatti, tüzetesen megállapítsák a hamvak hazaszállításának és a vele járó ünnepségeknek minden részletét. A bizottság délutántól késő éjjelig tanácskozva, megállapította a teljes programot, amelyet a bizottság további eljárás végett a miniszterelnöknek fog bemutatni s így természetes, hogy a program részleteit közölni mindaddig nem lehet, míg azt a miniszterelnök és országgyűlés jóvá nem hagyta. A hamvak hazaszállítása minden valószínűséggel az országgyűlés őszi ülésének megkezdése után, október hó utolsó napjaiban fog megtör-

ténni. A szeretetreméltó, széles látókörű és nagyműveltségű házi ur pedig kijelentette, hogy emléktáblával fogja megjelölni azt a termet, amelyben a tanácskozó jeles férfiak megállapították a Rákóczi hamvainak hazaszállítására vonatkozó teljes programot.

— **Vakmerő rablótámadás.** Takács Andrásné debreceni asszony ma délután a Felső-Józsa akart kimenni Újja az erdőn, keresztül vezetett. Itt azonban, nem tudván a járását, eltévedt. Az erdő mélyéből egyszerre csak előbukkant négy fiatal fattyú és se szó, se beszéd, megrohanták az ijedtségtől felholtra vált asszonyt, kit alaposan elgyabugyáltak, aztán pedig megmotozták és tíz koronát elraboltak tőle. A csendőrség nyomoz.

— **Mikor a szür gazdát cserél.** Szabados István panaszt emelt a csendőrségen, hogy Spira Ferenc Hatvan-utcai pálinka mérésben hagyott még a múlt héten egy husz korona értékű szürt. Mire azonban pár nap múlva érte ment azt adták neki válaszul, hogy már elvitte egy ember, aki a magának vallotta a szürt. Szabados nem hagyta annyiban a dolgot, hanem magánnyomozást rendezett, így aztán megtudta, hogy a szürt Polgár István és Molnár Miksa tulajdonították el. A rendőrség megindította ellenük az eljárást.

— **Nagy bőrlópos.** Kohn Márton Csapó utcai bőrkereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy raktárából nagyobb mennyiségű bőr eltűnt. Dobos rendőrbiztos azonban megejtette a nyomozást. A nyomozásnak meglelt az eredménye, amennyiben a bőrt Nyiregyházon Furó György gazdálkodónál megtalálták. A kihallgatott Furó azt adta mentségül, hogy ő Kekkel István debreceni kocsiától szerezte be. Viszont Kekkel meg Khon cég egyik tanoncától vette azokat. Így a valóságos közforgást végzett bőrök megkerültek, de Kekkel és a nagyreményű tanonc az ügyesség elé kerültek.

— **Tűz Budapesten.** Veszedelmes tűz pusztított az éjszaka Budapesten a Koppány-utcai új légszuszgyárban. A gyár udvarán mintegy 600 vagon kőszén volt felhalmozva. Ez a felraktározott szén eddig nem tudni mitől, meggyuladt. A gyorsan értesített tűzoltók részéről a II. kerületi őrség Blaschnek Hugó segédlete vezetésével és az önkéntes tűzoltók venultak ki. A lappaingó nagy füsttel égő tüzet nehéz munka után sikerült elszigetelni. Egy kisebb őrség ma reggelig a gyárban maradt, nehogy feljuljon a veszedelem.

— **Elfogott rablómerénylők.** Budapestről írják: Még július 9-én megjelent a rendőrségen Hoks Leó magánhivatalnok és bejelentette, hogy három csavargó a Városligetben, a Kollegérszky-kioszk előtt megtámadta. Az egyik revolvert szegzett a mellé, kettő átkutatta a zsebeit és elrabolta arany óráját, láncát és pénzét. Az utonállók a rendőrség ma letartóztatta. Ezek: Hári Sándor, Kerédy Gergely és Tóth Árpád szabósegédek. A nyomozás során azután kiderült, hogy az utonállók tulajdonképpen nem is Hoks Leót rabolták meg, hanem Kovács Sándor technikust. Kovács elmesélte Hoksznak a kalandját, aki azután a rendőrségre sietett, ki a maga esetének mondva el a dolgot, tette meg a feljelentést. A rendőrség most keresi az igazi károsultat.

— **Tolvaj a hentes üzletben.** Éliás Albertné szül. Fuchs Róza Teleki utca 59. szám alatti lakos ma délelőtt a Fehér és Horváth Csapó-utcai hentes áru üzletéből 55 deka szalonnát lopott, a kiszolgáló segéd azonban észre vette és a rendőrségen bejelentette. Kihallgatása során beismerie bűnét, azonban az értéket 1 kor. 10 fill., kifizette, így a cégnek semmi kára nincs.

— **Olosó szövet.** Kekkel János debreceni lakos orgazdasággal is foglalkozik, így nála mindent mélyen leszállított áron lehet venni. Nagy József Pacsirta-utcai lakosnak is három rendbeli ruhára való szövetet adott el 18 koronáért. Dobos rendőrbiztos azonban kinyomozta őket, de a vállalóra fogott Kekkel azt állította, hogy a szöveteket a Domán és Kurecz cég tanulójától vette 14 koronáért. Ellene és a fiatal esemete ellen folyik az eljárás.

— **Elrabolt ékszer.** Kismárkról írják: F. hó 12 én ismeretlen tettesek betörték Emeritzky ékszerész üzletébe, ahonnan több mint 12.000 korona értékű ékszert elvittek. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

— **Budapesti rendőri hírek.** A Dunába ugrottak. Tegnap három életunt ember keresie a halált a Duna hullámaiban. György Ferenc napszámos a Margit-hidról ugrott a vízbe. A közeli hajósok utána eveztek és még élve kimentették. A Ferenc József hidról két életunt ugrott a vízbe. Az egyik Dömő István 21 éves zenész, akit kimentettek és a mentők a Rókus-kórházba szállították. A másik egy ismeretlen nő. Varga T. Mihály rendőr és néhány hajós csónakon siettek a fuldokló megmentésére, de már későn volt. Az életunt elmerült a hullámokban. Fekete szoknya és kék blúz volt rajta. — **Összeszúrta a honvéd.** Az éjszaka a Teleki-tér és Lujza-utca sarkán Biczó János félkezi kintornás összeveszett Albert János honvéd közlegénygel. A félkezi ember híre en kést rántott elő és mielőtt még Albert védekezhetett volna, négy-szer megeszúrta. A súlyosan sebesült honvédet a mentők a honvéd helyőrségi kórházba vitték. A késelő kintornást a rendőrség letartóztatta.

— **A részeg kocsis halála.** Trencsénből jelentik, hogy Marucsevics József ottani kocsis ittas állapotban a kocsirol leesett és azonnal szörnyethalt.

— **Barátságatlan üdvözlés.** Sipos András panaszt emelt a rendőrségen, hogy Nagy István csapókezi lakossal a vasúti raktárak előtt találkozáva Nagy szónéknél neki esett és alaposan helybenhagyta. Panaszát orvosi láteléssel támogatja.

— **Meggyilkolt rendőr.** Szatmárról írják: Kikó Juon kisgersei lakos, ki már gyilkosságért több évet ült, az utcán beruggott állapotban garázdálkodott. A járó keltet megtámadta és egy rendőr keséből kikapta a puskát és azt Kalin György rendőrré sütötte. Kalin nyomban meghalt. A gyilkost a helybeli ügyészséghez szállították.

— **A gyilkos vasut.** Szegzárdról táviratozzák: Horváth István, Szabó Pál és ennek felesége tolnanémédi lakosok Gyánt pusztára akartak menni. Hogy utjukat megrövidítsék, a vasúti hidra mentek, de ugyanakkor érkezett a hidra a vonat is, mely Szabó Pált és nejét agyonszúrta. Horváth István szerencsésen megmegekült.

— **Késelések.** Az éjszaka a Pillangó-utcában Koppányi Lajos asztalos segéd és Koppányi Gyula lakatos segéd megtámadták Holacsek János éjjeli őrt. Az őrt védekezett, nagy verekedés támadt, miközben Koppányi kést rántott és hasba szúrta Holacseket. Az őrt eszméletlenül esett össze. A súlyosan sebesült embert a mentők ellátták az első segítséggel, azután a Rókus-kórházba vitték. A gróf Haller-utca 52. számú ház előtt Ramitli Antal 27 éves hajómunkást megtámadta két suhanc, összeverték, majd a nyakán és torkán megszurtták. A mentők a Rókusha vitték.

— **Kinek életbiztosítási ajánlata.** vissza lett utasítva forduljon bizalommal Telkes Dezső főügynökhöz Budapest, I. Attila utca 85. Válaszbélyeg mellékelendő. Alügynökök díjaztatnak.

x **Két millió koronáig** keresek erdőbirtokot egy uraság részére megvenni. Tulajdonosok vagy megbízottak kéretnek: Königsberg B. Pozsony cím alatt írni.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacutca 44. dr. Ujjalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiakatban.

x Az Arany Blka kávéházban minden este előadja.

Véres utcai harc M.-pércsen.

A lövöldöző bolgár.

Keresztül lőtt parasztleány.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 17.

Véres esemény tartja most izgatottságban a közeli Mikepéres lakosságát. Egy vad bolgár minden különösebb ok nélkül keresztül lőtte a nyakát egy szerencsétlen paraszt legénynek, ki most élet és halál közt lebeg. A különös esetnek a részlete a következő:

Tegnap este Bonyó Manolov, Berettyó-Ujfaluból egy paprikával és ilyesmi zöldség-neművel megrakott szekéren indult Debrecen felé. Ujja úgy nyolc óra tájban Mikepéres főutcáján vezetett keresztül. A szekér után mintegy 15—20 lépésnyire ballagott két odaváló parasztleány. A legények mitsem sejtve beszélgettek, de a bolgár annál nyugtalanabb volt, mert azt hitte, hogy ez a két legény, névszerint Karajos Imre és Süő László őt akarja kirabolni. Nyugtalanúsága csak fokozódott, mikor egyszer csak a legények meggyorsították lépteiket s így mindinkább közelebb és közelebb jutottak a szekérhez. Az erősen képzeldő bolgár erre úgy megrettent, hogy előrántotta pisztolyát és a legények közé lőtt. A lövés nem talált. Karajos és Süő azonban ekkor a hirtelen és minden ok nélkül való támadásra nem lévén elkészülve, hirtelen megrohanták a bolgárt és igyekeztek őt lefegyverezni.

Ezt látva Bonyó, ismétlően lőtt. A lövés ezúttal talált és Karajos Imre hörgő kiáltással, eszméletét veszítve, a földre zuhant. A golyó a nyakát furta át, teljesen összeroncsolva a szerencsétlen nyakcsigolyáját és gégejét. A véres eredmény után a bolgár szekérével elhajtott; Süő pedig súlyosan sérült barátja segítségére sietett, ki a leggonoszabb orvosi kezelés mellett is aligha marad meg az életnek.

Az esetről értesítették a csendőrséget, mely a vérengző bolgárt csakhamar letartóztatta.

Félholtra vert lókupec.

Modern vallatás.

— Saját tudósítónktól. —

— szept. 17.

Szegedi tudósítónk írja: A dorosmai országot mellett elterülő lóvásártér a szokottnál is lármásabb és izgatottabb volt. A nagy izgalmat azonban nem a lóeladás és vásárlás okozta, mert az ezzel foglalkozó kupecok az ugynevezett „cédulához” környékén zajongtak, szidva a szegedi rendőrséget általában és a lóvásárra kirendelt lovasrendőröket különösen. A szitkozódás oka az volt, hogy a rendőrök egy lókereskedőt félholtra vertek, mert az az állatorvossal szemben illetlenül viselkedett.

A jól elagyabugyált kereskedő Brettner Kálmán, aki a következőképen adja elő mai lóvásárlási tragédiáját.

— Vettem egy Nagy József tulajdonát képező lovat Feuerer Rázsó lókereskedőtől és a járlatot át akartam íratni. Nem tudtam, hogy ha az urak mulatnak, hogy akkor nem lehet átírni. Bementem hát az irodába, ahol Tompos városi tisztviselő megtagadta az átírást, azzal az indokolással, hogy az csak az eladó személyes kérésére történhetik meg, a járlaton Nagy József neve áll, jöjjön az be átírni. Hiába igyekeztem én magyarázni, hogy a lovat én Feuerertől vettem, az pedig itt van és szívesen tanuskodik mellettem. Ekkor odajött hozzám egy ur — nem tudtam, hogy az az új állatorvos — és követelte, hogy mutassam meg az iparigazolványomat. Fölmérgelődtem ezen a sok komédiázáson és kijelentettem, hogy öneki semmi köze a dologhoz, az igazolványomat meg csak a biztos urnak mutatom meg. A járlatot pedig beviszem a főkapitány urhoz, majd átíratja az. Ezzel kimentem a cédulaházból. Felültem a kocsi, hogy hazafelé menjek. Alig indultunk el, 4 lovasrendőr utánam jött és leszállított a kocsiról azzal a parancssal, hogy a biztos ur elé menjek.

Az istállóba mentünk, ahol Pottyondi biztos ur, az állatorvos, Pain őrsvezető és egy csomó rendőr volt. A biztos ur két rendőrt kirendelt az ajtó elé, a többiek pedig kommandóra lekaptak a lábomról és elkezdtek kardlapozni. A biztos ur a csontnyelű korbácsával a jobb szemem alá vágott és folyton azt követelte, hogy irjam meg egy levélben, hogy meguntam az életemet, öngyilkos leszek, mert ők ugyanis felakasztanak a gerendára. Folytonos rugások és ütlegelések között kényszerítettek, hogy térdencesuszva az összes jelenlevőknek a kezét és a lábát csókolgassam. A künn levő kupecok ekkor már be akarták törni az ajtót. Nekem kiesett a zsebemből hetven forintom és kéni akartam a rendőrbiztos, hogy azt adják ide, de ő nem hagyott beszélni, hanem rámkiáltott:

— Hallgas kutya! Üssétek!

Paia őrsparancsnok akkor belém szurt.

A szajngás odakünn mind erősebb lett, amire azt követelték, hogy térdén állva esküdjek meg hogy arról, ami velem történt, soha senkinek egy szót sem szólok. Ennek fejében, ha igaz, hogy elvesztett 70 forintom, amikor szükségben leszek, csak menjek fel hozzá, mindig kapok egy forintot.

Elvittek a Feketesaba, ahol Faragó főorvos ur megvizsgált és elrendelte, hogy beszállítsanak a közkorházba, ahol bekötöztek és a lakásomra szállítottak. Eddig a lókereskedő előadása.

Brettner teste fényleg tele van súlyos ütések nyomaival és a mellén van 5 centiméteres szúrás.

Az ő elbeszélésével szemben Pottyondi rendőrbiztos úgy adja elő a dolgot, hogy Brettner gorombáskodott Balázs Károly állatorvossal és ő emiatt magához rendelte. Megdorgálta és igyekezett a lelkére beszélni, hogy térjen már egyszer észre és ne foglalkoztassa annyit a rendőrséget. Brettner térdénállva fogadkozott és eget földet ígért, csak most az egyszer bocsásson még meg neki és ne jelentse föl. Brettner ittas volt és verekedő természetű, izgága ember lévén, Isten tudja hol szerezte az ütések nyomait.

Faragó tiszti főorvos jelentést tett az esetről, mire a főkapitány elrendelte a vizsgálatot, annak teljesítésével Fodor Jenő kapitányi bizva meg.

Fodor kiment a vásártérre, utközben találkozott Pottyondyval s így visszafordult. Lóvasuton jöttek hazafelé. A kapitány Pottyondyval gorombáskodni kezdett, ami ellen az tiltakozott. Erre Fodor így kiáltott:

— Tudd meg, hogy én kegyelemből szálaltalak így a főkapitány elé.

— Kegyelemből engem ne száli a sehova, — mondotta Pottyondy, — mire Fodor mérgesen leugrott a lóvasutról.

Az utasok megbotránkozva hallgatták végig a kínos szóváltást.

A főkapitány déltől kezdve folytatja ebben az ügyben a kihallgatást. Fagatta a jelenvolt lovasrendőröket, aztán a lóvasuton történtek felől kihallgatta Pap Ferencz tűzoltóparancsnokot s Pain őrsvezetőt.

Szinésznő és katonatiszt.

A tiszti kardbojt.

— szeptember 17.

Pikáns háttérű rágalalmazási és becsületsértési pörben volt tárgyalás tegnap egyik vidéki büntető járásbírósnál. Panaszos félként egy hadnagy szerepelt, vádlottként pedig egy volt kardalosnő volt beidéztve. Azzal vádolja a hadnagy, hogy az ezredparancsnokságánál feljelentette és feljelentésében azt a nyilatkozatot tette, hogy nem méltó a tiszti kardbojt viselésére. Ezzel őt becsületében mélyen sértette s miután azt is állította, hogy nem méltó a tiszti kardbojt viselésére, mert állítólagos házassági ígéretét nem váltotta be, megrágalmazta.

A csinos kis eset előzményei bizonyára nem mentesek a pikantiériáktól, amelyek feltehetőleg ma a büntető járásbírósnál eldőlt. A tárgyalás megkezdésekor a felek ügyvédei zárt tárgyalást kértek, amit a bíróság el is rendelt. Nem tudni tehát a részleteket a tárgyalásról, azonban, ismerve az ügy előzményeit, megállapítható, hogy az eset nem tartozik a mindennapi becsületsértési perek közé.

A hadnagy ndvarolt a színésznőnek. Az udvarlás sok idejébe került és fáradságába, de a hadnagy kitartó volt és a hódítás, állítólag, sikerült is. Intim barátság fejlődött közöttük az udvarlás nyomaiban, amely azonban egyszerre csak megszűnt. A hadnagy látogatása mindinkább ritkább lett, végre elmaradt. És azt beszélik, hogy különös oka volt az elmaradásra a hadnagynak. Hogy mi volt az ok, talán kiderült a mai tárgyaláson, ám mi nem tudjuk, de amiatt beszélük, a szőke színésznő egyszer azzal állt a hadnagy elé, hogy vegye már feleségül, hiszen ugyis ezt ígérte, mikor udvarolni kezdett. Ám a hadnagy tudni sem akart erről az ígéretéről; kis összekoccanás lett a dologból, majd pedig az, hogy a látogatása elmaradt.

Egyszer aztán a katonatiszt ezredparancsnoksághoz följelentés érkezett a színésznőtől a hadnagy ellen, hogy a házassági ígéretet tett neki, de nem váltotta be; ő pedig, miután a hadnaggyal bizalmas viszonya volt, követeli, hogy az vegye feleségül. Ha ezt nem teszi, nem méltó a tiszti kardbojt viselésére.

A dologban vizsgálat indult az ezredparancsnokság részéről, amelynek során a hadnagy kijelentette, hogy nem volt szándékában soha feleségül venni a színésznőt és ilyen, vagy erre vonatkozó ajánlatot, vagy ígéretet nem is tett neki. Erre aztán az ezredparancsnokság — ítéletét felfüggesztve — utasította, hogy tegyen a büntető járásbírósnál a színésznő ellen följelentést rágalmazás és becsületsértés miatt.

Igy került az ügy a büntető járásbírósnál. A tárgyalás aktáihoz csatolva voltak azok az iratok is, amelyek a becsületbírósnál okiratból kerültek ki. Ugy volt, hogy majd a becsületbírósnál egy százados

fogja végig hallgatni a tárgyalást, de mert a további eljárást a járásbíróóság képviselőitől tették függővé, a becsületbíróóság képviselőiben való megjelenés feleslegessé vált.

A tárgyalásról csak a végzés kihirdetése jutott nyilvánosságra, amely szerint a járásbíróóság addig ítéletet nem hoz, míg az ezredparancsnokságnál be nem fejeződik a hadnagy ellen folyamatba tett ügy.

TÁVIRATOK.

Legyilkolt magyar-osztrák konzuli tisztviselő.

London, szept. 17. Egy tienchini távirat szerint az ottani magyar-osztrák konzulátus tisztikarába tartozó Thiele Emilt, ki a közeli napokban Európába visszautazni készült, a benszülöttek meggyilkolták és hatvanezer koronáját elrabolták.

Trepovot megmérgezték.

Varsó, szept. 17. Itt annak híre terjedt el, hogy Trepov nem természetes halállal halt meg. Trepovot megmérgezték. Péterhoffban, ahol Trepov a villájában kiszervezett, tegnap tizennégy embert tartóztattak le, köztük egy udvari lakóját és Trepov négy cselédjét. Ez utóbbiakat azzal gyanúsítják, hogy urukat megmérgezték. A tartóztatott cselédekről kitént, hogy gyakori érintkezésben állottak a forradalmároknak ugynevezett „repülő osztályával”, mely tudvalévőleg a politikai gyilkosságok végrehajtásával van megbízva.

Polónyi egészsége.

Budapest, szeptember 17. Itt ma délután az a hír terjedt el, hogy Polónyi igazságügyminiszter ismét súlyosabban megbetegedett.

Achim izgató cikkel.

Budapest, szept. 17. Boros Brindus Mihály hírlapíró ma este nyilatkozatot tett közzé, hogy azokat az izgató és lázító cikkeket, melyek miatt a kuria Achim András mandátumától megfosztotta, ő írta, sőt már az azokért indított sajtó-pörben el is ítéltelt.

Merénylet egy vezérőrnagy ellen.

Varsó, szept. 17. Dorosewsluj vezérőrnagyot, a hadi törvényszék tagját ma nyitl utcán több revolverlövésekkel megsebesítették. A tettes elmenekült.

Trepov utóda.

Pétervár, szept. 17. Trepov helyére Dadjulin tábornokot, a csendőrség főparancsnokát nevésték ki a cári palota parancsnokává.

Dusgazdag öngyilkos.

Tapolca, szept. 17. Dénes Zsigmond az itteni bazaltbánya dusgazdag igazgatója ma reggel agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szeptember 17.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv javult. Nyugodt irányzat mellett 50.000 métermázsza

került forgalom 10 fillérrel magasabb áron. Egyéb gabonanemek szlárdák.

Idő: esős.	
Buza októberre	14.28-30.
Buza áprilisa	14.90-92.
Rozs októberre	12.18-20.
Rozs áprilisa	12.78-80.
Zab októberre	13.22-24.
Zab áprilisa	13.42-44.
Tengeri augusztusra	
Tengeri szeptemberre	11.80-82.
Tengeri 1907 májusra	99.69-8
Repe augusztusra	23.90-24.10.

Törvények.

Elhagyott sírok.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, szeptember 17.

A „Pesti Hírlap” 1904. és április havában a napi hírek rovásában megírta ezen cím alatt, hogy gróf Karolyi Tibor mácsai uradalmanak területén Damjanichnak és Lahnernek, a 13. századi vártanú két kiváló alakjának sírjai teljesen elhagyott állapotban, gondozatlanul vannak. — Ezen hír kellemeiellenül érintette gróf Karolyi Tibor fiát, gróf Károlyi Gyula földbirtokos, főrendiházi tagot, s egy cáfolatot küldött be a Pesti Hírlaphoz. A lap azonban a gróf cáfolata helyett Csernovics Drodor aszti jószágigazgatónak, Damjanichné közeli rokonának cáfoló nyilatkozatát adta közre. Gróf Károlyi Gyula látván, hogy nyilatkozata nem jelenik meg, egy napon felkereste a Pesti Hírlap szerkesztőségében dr. Légrády Imre szerkesztőt, hogy megtudja tőle a nyilatkozat nem közlésének okát. A Légrády felvilágosítását a gróf nem vette tudomásul, s sérő megjegyzés kíséretében otthagyta névjegyét.

Légrády Imre erre provokáltatta Virter Ferencz és Szele Róbert megbízottai által a grófot aki a maga részéről gróf Teleki Samut és gróf Hadik Barkóczy Eadrét bizta meg ügyének elintézésével. A segédek kardpár-bajban állapodtak meg s ezt a felek a Fodor-féle vívóteremben meg is vívták. A párbajban gróf Károlyi a mellén, dr. Légrády pedig a fején szenvedett könnyebb sérülést. A párbaj után a felek kibékültek.

Ma vonta felelősségre a budapesti büntető törvényszék dr. Maknay bíró jelenléte alatt a párbajozó feleket.

A tárgyaláson a gróf elmondotta, hogy őt aki akkor beteg anyjának ügyeit is intézte, nagyon bántotta a hazafiatlanságnak s a kegyeletsértésnek vádjára éles hangú cáfolatban hazugságnak deklarálta a megjelent kis tartalmát.

Ezt a cáfolatot azonban a szerkesztőség nem adta ki. Ellenben leközölte Csernovics Drodor nyilatkozatát, amely szintén valótlannak jelentette ki a hír tartalmát. Személyesen azért ment fel a szerkesztőségbe, hogy megtudja, miért nem jelentették meg az ő nyilatkozatát. Dr. Légrády magyarázatára aztán éles szóval felelt. Erre megtörtént a kibívás. Dr. Légrády elmondta, hogy két nyilatkozatot főöslegesenek tartotta leközölni. Ezt meg is mondta a grófnak, aki erre sértően felelve kivette névjegyét.

Ezzel a bizonyítási eljárás befejezést nyert. A bíróság dr. Sztrache ker. ügyész vádjára után a párbajozó feleket 2-2 napi államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Achim András mandátuma. A kuria I. választási tanácsa ma befejezte Achim András békéscsabai mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását. Ítélethozatalra délutáni órákban került sor, mely szerint a kuria Achim mandátumát a parasztságban megjelent cikkeken foglalt osztályellenes izgatásért megsemmisítette és egyidejűleg választói jogát egy évre felfüggesztette, valamint az összes költségek mintegy 10.000 korona megfizetésére kötelezte. Az ítéletet közölni fogják a képviselőházzal és az igazságügy-minisztériummal.

Szerkesztői-posta.

Alfa. Charlatan (francia szó, olvasd sarlatán), hencegő, nagyszájú, kevés tudását nagyképpel aruló egyén, Madách szerint: nyegle. — Chiromantia: tenyérből való jóslás. — Dividenda: arányos osztályrész mindenféle üzleti vállalkozás hozadékából. — Fond, fondo (francia, olv. fón) kiutalt pénz, alapvagyon, üzleti tőke. — Kosmetika: a testi szépség emelésének tudománya. — Obelisk: Hegyes végű oszlop. — Pathosz (görög): méltóságteljes kifejezés, a szónoklag magasstos szárnyalása. — Patsuli: illatos fű. Fehérnemű közé teszik aszott alakban. — Sirocco, mint a Samum, forró szél a forró éghajlat alatt, p. o. Olaszországban.

A. I. Költemenye valóságos merénylet a józilis ellen. Küldje be, ha éppen akarja, valami budapesti pomografikus vállalatnak, de nekünk ugyan ne!

Miért

részesítik előnyben a Scott-féle Emulsió-t a közönséges csukamájolajjal szemben? Mert a közönséges csukamájolaj rendszeren emésztés zavarokat idéz elő és a szervezet a csukamájolajnak csak igen páányi részét képes magába felvenni, míg a Scott-féle Emulsióban a csukamájolaj legfinomabb cseppecskékre léven osztva, míg a leggyengébb gyomor által is könnyen emészhető. Ezenélfogva a csukamájolaj oly óriási táp és gyógyereje teljes mértékben javára van a szervezetnek és új erőt új életet jelent.

A Scott-féle Emulsió valódságának jele a "hátán nagy csukahalat vivő halász" védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében min. ával bementve szolgál.

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza”
BUDAPEST, IV., VACZI UTCZA 34/50
Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 fill.
Kapható minden gyógyszerárban.

Legjobb szabásu

glace, svéd és szarvasbőr
keztyük
Schön Sándor

keztyü kötszer és orvosi műszertárban

DEBRECEN,

Piac u. 12. (Stenczinger-ház.)

Zongora hangolás

és javításokat

ugyszintén mindennemű hangszerek

j a v i t á s á t

elvallalja

Schmidt S.

zongora és hangszer készítő.

Ilyen még nem volt soha!!

Nyerhet

több százezer koronát

1, 2, 3 koronával! 441-80-8

Nem nyereség esetén

a pénze megtérül!

— Siessen tehát a —

SZERENCSEBANK

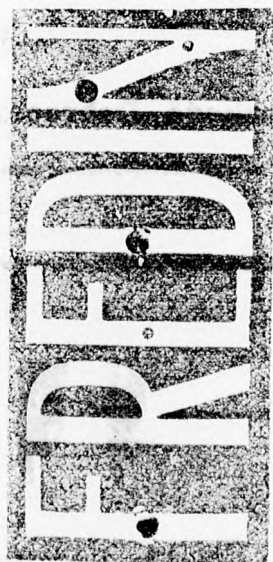
Csapat-utca 11. számú irodájába,

(Sümeghy vaskereskedő házába.)

Huzás minden héten!

Csak

Selle és Kary

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,

Boxalf, Oskaria, Chevreux és Lakk-lábelike.

Bécs, XIII.

Keil-lakk

legkitünőbb mázó-ló-szer puha padló számára.

Keil féle viasz-kenőcs keménypadló számára.

Keil-féle „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

KONTSEK GÉZA cégnél **DEBRECEN.**

11664. sz. 1906.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent-Mihály

ORSZÁGOS VÁSÁR

folyó évi szeptember hó 27-től bezárólag október hó 1-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtsa az országos vásárra szeptember 27-től, osütörtökön reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvároitt, 1906. évi augusztus hó 30-án.

A városi főkapitányságtól:

Eandl Rezső, főkapitány.

A legjobb arcz-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arczot tisztítja, fehérlíti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Kitünő toillet szappanok a kenőcs használatához

Serail-puder. Kiváló finom arcapor három színben, fehér, rózsás és krém

1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: *dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön* gyógyszerész uraknál, valamint *Jósa és Jóna* urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerertárban **Aradon Szabadság-tér**, valamint minden más gyógyszerertárban

Egy tégely ára

1 kor. 4 fillér.

Egy kis tégely

ára 70 fillér.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem
Szeged 1899

Arany érem
Budapest 1899

Arany érem
Pozsony 1902

hydraulikus
sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat

kézihajtsra Herculesnyomerő szerkezettel fa vagy vas

tányérral. — Gyümölcs- és

szőlő-örlőket,

bogyózógépeket.

Gyümölcs aszaló készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III.

különlegességi gyár gyümölcserőrtékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

12301/1906.

Árverési hirdetemény.

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező s a Debrecen puszta elepi 22. sz. tjkvben 38. hrsz. alatt felvett 18. h. 663 négyszögöl területű szántó és kaszáló föld (u. n. csószók földje) a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek kormányhatósági jóváhagyást is nyert 60/905. bkgy. sz. határozata értelmében nyilvános árverésen örök áron elfogadni.

Az árverés megtartására határidőül **f. 1906. évi október 3-ik napjának d. e. 10 órája** helyiségül pedig a városháza kis tanács terme kitzetik.

Kikiáltási ár 9000 kor. melynek 10%-ka bánatpénzül — az árverés alkalmával az árverést vezető bizottság kezéhez, készpénzben vagy elfogadható értékben leteendő.

Árverelni szándékozók a részletes árverési feltételeket — a városi számvévő hivatalban hivatalos órák alatt megtekinthetik. 477-2-1.

Debrecen, 1906. szeptember hó 13.

A városi tanács.

Schuller Sámuel

szoba-, czimfestő, tapetirozó
és fényező

Debrecen, Simonffi-utca 25 sz. a.

Felvállal uj épületek, lépcsőházak és diszletek festését. — Izléses cégfeliguratokat, tapetirozást és mindenféle fa- és vasbutor fényezéseket a legdivatosabb kivitelben és legjutányosabb árban.

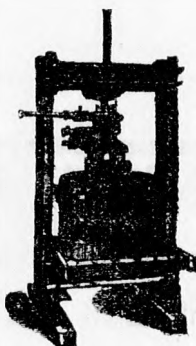
== **Kitünő** ==
méz édes csemege
== **szőlőt** ==

ajánl 5 kg-os kosarakban 1 frt. 10 kr. kilója 24 kr.

Paczelt János

mag és virág kereskedő

Debrecen.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.**URSUS**

Az Urszus borsajtó a kolozsvári mezőgazdasági kiállításon dísz oklevéllel lettek kitzintetve.

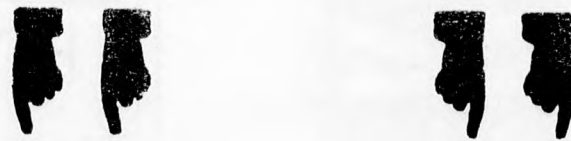
a legtükésebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három ártételel. **Vasgerendaszerkezet**, legmagasabb nyomó képesség, s tőkölly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlőszeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint, vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x 10.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőngösebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.

887-20-7